

[Statsministeren]

Jeg vil nu vende mig til EF-spørgsmålet. Lovforslaget om Danmarks tiltrædelse af Den Europæiske Union blev vedtaget med et meget stort flertal i Folketinget den 12. maj, hvor stemmetallet faktisk var 130 for og 25 imod. Ved folkeafstemningen den 2. juni 1992 stemte imidlertid 50,7 pct. imod og 49,3 pct. for.

Det medførte, at der den 4. juni blev afholdt et ekstraordinært udenrigsministermøde i Oslo. Regeringen orienterede her vore EF-partnere om folkeafstemningens resultat, der statsretligt indebar, at lovforslaget var forkastet. På mødet var der enighed om, at Danmark fik tid til at overveje situationen, ligesom alle muligheder holdtes åbne. Det bekræftedes af Det Europæiske Råd på dets møde i Lissabon den 26.-27. juni.

De øvrige medlemslande viderefører deres ratifikationsproces med hensyn til Maastrichttraktaten. Senest har den franske befolkning med et lille flertal stemt ja til traktatforslaget. Man kan vist godt sige, at det forhold, at både Danmark og Frankrig er delt over i to næsten lige store dele, må give anledning til grundige vurderinger af, hvordan situationen skal håndteres.

Også i lande, der ikke afholder folkeafstemning, tyder alt på, at der ikke er den klare og overbevisende folkelige opslutning, som store beslutninger gerne skal bygge på.

Spørgsmålet om åbenhed og gennemsigtighed har jo optaget den danske debat vældigt både før og efter den 2. juni. Jeg tror godt, vi kan fortolke en del af det danske nej som en konsekvens af, at mange vælgere har fundet, at Maastrichttraktaten ikke har taget hensyn nok netop til disse spørgsmål. Nu bliver debatten om dette også taget alvorligt i de andre medlemslande. Det kan man måske godt sige er et positivt resultat af det danske nej.

Der er ingen tvivl om, at den nationale bevidsthed igennem de seneste år er blusset op i Europa. Men skal vi undgå, at det kan udvikle sig til en nedbrydende nynationalisme eller trang til, at alle lande igen lukker sig inde og er sig selv nok, må vi finde veje i vort samarbejde, der tager hensyn til befolkningernes krav om at kunne følge godt med i beslutningsprocesserne. De regler, der skal gælde for vort samarbejde, må ikke opfattes som et centraliseret systems overtagelse af magten. Her ligger det.

Beslutninger, der har betydning for menneskers hverdag, må tages så tæt på borgerne som muligt. Ellers får vi ikke forståelse for, at det også er nødvendigt med et forpligtende samarbejde i Europa på visse områder.

Forskelligheden og mangfoldigheden i Europa skal vi værne om. Det er vor natur, og det er vor styrke. Vel at mærke, hvis vi indretter samarbejdet derefter. Det skal derfor præges af det modsatte af centralisme og noget helt andet end Europas Forenede Stater, som nogle taler om.

Nærhedsprincippet – at EF kun skal beskæftige sig med de områder, det er helt nødvendigt at løse på fælles grundlag – må derfor gøres til EF's grundlov.

Et væsentligt bidrag til en større forståelse for det nødvendige europæiske samarbejde vil netop være en større gennemsigtighed og åbenhed i samarbejdet.

Hele Europadebatten om Maastrichttraktaten fører nu til et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd. Her skal vi bl.a. diskutere den lære, vi skal drage af debatten, ligesom det danske nej vil blive drøftet.

Denne kortlægning har vi allerede indledt herhjemme. Resultatet af disse overvejelser vil regeringen snarest fremlægge her i Folketinget i form af en hvidbog. Herefter må partierne tage politisk stilling til et dansk udspil, som vi kan fremlægge for de elleve andre medlemslande.

Det står klart, at den Maastrichttraktat, vi har underskrevet, ikke kan træde i kraft uden en fælles løsning, der tager hensyn til det danske nej den 2. juni.

Det er regeringens vurdering, at der både blandt mange nejsigere og blandt mange jasi-gere er et stærkt ønske om, at det europæiske samarbejde ikke – for at sige det enkelt – udvikler sig centralistisk. Det er en opfattelse, der også har grobund i de fleste af de andre medlemslande. Derfor er regeringen overbevist om, at vi i de kommende forhandlinger i fællesskab med de andre elleve kan få fastslået og klargjort principperne for omfanget og karakteren af det nødvendige samarbejde.

Et egentligt dansk udspil til fremlæggelse allerede på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd kan vi jo nok ikke få på plads. Men der er på den anden side ingen tvivl om, at vi bør handle relativt hurtigt. På Det Euro-